

KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ПЯТНИЦА, 6-го Июня. — 1847 — Wilno. PIĄTEK, 6-go Czerwca.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 1-го Июня.

Высочайшими Грамотами, 21-го Апрѣля, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами орденовъ: Св. Владиміра 2-й степени, Старшій Совѣтникъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ, Тайный Совѣтникъ Баронъ фонъ деръ-Остенъ-Сакенъ; Св. Анны 1-й степени: Чрезвычайный Посланникъ и Полномочный Министръ при Соединенныхъ Американскихъ Штатахъ, Тайный Совѣтникъ Бодиско, и Управляющій Правленіемъ Низоваго Округа Корабельныхъ Лесовъ, Генераль-Маіоръ Дурасовъ, и Св. Станислава 1-й степени, Инспекторъ Военныхъ Госпиталей, Генераль-Маіоръ Волинъ.

— Высочайшимъ Приказомъ, по Военному Вѣдомству, 24-го Мая, Презусъ Комиссіи Военнаго Суда, при Виленскомъ Ординарсъ-Гаузѣ, состоящій по Арміи Подковникъ Черторижскій 2-й; уволенъ отъ службы за болѣзнію Генераль-Маіоромъ, съ мундиромъ и пенсіономъ полного оклада, опредѣленнаго Уставомъ 6-го Декабря 1827 года.

— Высочайшимъ Приказомъ, по Гражданскому Вѣдомству, 20-го Мая, Инспекторъ Гродненской Гимназіи, Коллежскій Совѣтникъ Игнатовичъ, назначенъ Директоромъ Училища Олонецкой Губерніи,

Въ Высочайшемъ Именномъ Указѣ, данномъ на имя Г. Министра Финансовъ, за собственноручнымъ Его Императорскаго Величества подписаніемъ, 25-го Апрѣля 1847 года, изображено:

„Для покрытія части расходовъ, предстоящихъ въ 1847 году по устройству С. Петербурго-Московской желѣзной дороги, разрѣшенъ Указомъ, даннымъ Правительствующему Сенату въ 21-й день Января сего года, выпускъ двухъ разрядовъ (серій) VIII и IX, билетовъ Государственнаго Казначейства, въ три миліона рублей серебромъ каждый, и предназначены въ запасъ еще два разряда, X и XI, на случай дальнѣйшей въ томъ надобности.

„Нѣтъ признавъ нужнымъ разрѣшить на тотъ же предметъ выпускъ изъ сихъ двухъ разрядовъ билетовъ Государственнаго Казначейства одного, а именно X, съ назначеніемъ срока теченія процентовъ по оному съ 1-го Июня 1847 года, повелѣваю вамъ учинить по сему предмету надлежащія распоряженія, и довести о томъ Правительствующему Сенату для опубликованія“

— Государь Императоръ, по Положенію Комитета Г. Министровъ, 8-го минувшаго Апрѣля состоявшееся

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 1-go Czerwca.

Przez Najwyższe Dyplomata, 21-go Kwiećnia, Najłaskawiej mianowani zostali Kawalerami Orderów: Św. Włodzimierza 2-jej klasy, Starszy Radca Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Radca Tajny Baron von der Osten-Sacken; — Św. Anny 1-jej klasy: Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny przy Stanach-Zjednoczonych Amerykańskich, Radca Tajny Bodisko, i Kierujący Zarządem Okręgu Niższej Wolgi Lasów, dostarczających budulec dla marynarki, Jenerał-Major Durasow, oraz Św. Stanisława 1-jej klasy, Inspektor Szpitalów Wojennych, Jenerał-Major Wochin.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Wojennym, 24-go Maja, Prezes Komissji Wojennego Sądu przy Wileńskim Ordynans Hauzie, liczący się w Armii Półkownik Czertoryżski 2-gi, z powodu choroby uwolniony ze służby w stopniu Jenerał-Majora, z mundurem i pensją całej gaży, podług ustawy 6 Grudnia 1827 roku.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Cywilnym 20-go Maja, Inspektor Gymnazjum Grodzieńskiego, Radca Kollegialny Ihnatowicz, mianowany Dyrektorem Szkół gubernii Oloneckiej.

W Najwyższym Imiennym Ukazie, danym P. Ministrowi Skarbu, za własnoręcznym Jego Cesarskiej Mości pod, isem, 25-go Kwiećnia 1847 roku, wyrażono:

„Dla pokrycia części wydatków, przewidywanych na rok 1847 z powodu budującej się St. Petersburgsko-Moskiewskiej drogi żelaznej, dozwolone zostało przez Ukaz dany Rządzącemu Senatowi 21-go Stycznia tego roku, puszczenie w obieg dwóch serji VIII i IX biletów Podskarbstwa Państwa, na trzy miliony rubli srebrem każda, i przygotowane w zapas jeszcze dwie serje X i XI, na przypadek dalszej w tej mierze potrzeby.

„Teraz uznawszy za rzecz potrzebną dozwolić w tymże celu pusić w obieg z tych dwóch serji biletów Podskarbstwa Państwa jedną, a mianowicie X, z naznaczeniem od niej terminu procentów od d. 1-go Czerwca 1847 roku, rozkazuję wam wydać w tej mierze stosowne rozporządzenie, i zawiadomić o tém Rządzący Senat dla powszechnego ogłoszenia.“

— Jego Cesarska Mość, w skutku uchwały Komitetu PP. Ministrów, z d. 8 Kwiećnia, Najwyżej rozkazać raczył:

муся, Высочайше повелѣть соизволилъ: дозволить учредить въ С. Петербургѣ, подъ покровительствомъ Его Высочества Принца Ольденбургскаго, Лечебное Заведеніе для чиновниковъ и вообще лицъ средняго состоянія, въ видѣ опыта на пять лѣтъ съ тѣмъ, чтобы исчисленныя на первоначальное устройство заведенія сего и на ежегодное содержаніе оного деньги, отсутствіе заимообразно изъ суммъ С. Петербургскаго Приказа Общественнаго Призрѣнія, за установленные проценты, съ возвратомъ суммы, по мѣрѣ поступленія доходовъ отъ заведенія.

— Государь Императоръ, для отвращенія несчастныхъ случаевъ отъ пожара, Высочайше повелѣть соизволилъ: отнюдь не дозволить варки пищи и куренія табаку какъ на баркахъ съ хлѣбомъ, такъ равно и близъ оныхъ и хлѣбныхъ пристаней.

Одесса, 13 Мая.

Къ жалобамъ на упорную засуху нынѣшняго весною по Херсонской Губерніи, присоединяются мало утѣшительныя извѣстія и изъ окрестныхъ Губерній: Бессарабій, Подольской и Кіевской, пользующихся обыкновенно климатомъ, болѣе благоприятнымъ для растительности; и тамъ весна запоздала и дожди, хотя и перепали, но въ недостаточномъ количествѣ для обезпеченія урожая хлѣбовъ и особенно травъ; въ сѣнѣ, кажется, слѣдуетъ ожидать почти общаго недостатка въ нашемъ краѣ. Въ Крыму были дожди, хотя и поздно; въ Кавказской Области жалуются на чрезвычайное запозданіе весны, а за Кавказомъ на появленіе саранчи въ значительныхъ массахъ.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Франція.

Парижъ, 28 Мая.

Вчера палата перовъ утвердила, 100 голосами противъ 13, проектъ закона, принятый палатою депутатовъ, на основаніи котораго французскій банкъ уполномоченъ выпускать ассигнаціи въ 200 фр. За симъ палата перовъ приняла большинствомъ 103 противъ 7 голосовъ, проектъ закона, коимъ назначено до 208,274 фран., на улучшеніе устройства нѣкоторыхъ университетскихъ зданій.

— Бюджетная коммисія, — пишутъ въ *Journal des Débats*, — рѣшилась, во Вторникъ, сдѣлать важное постановленіе, на которое министръ публичныхъ работъ согласился только по необходимости. Она предлагаетъ слѣдующія измѣненія: 1) сумму въ 66 милліоновъ, назначенную для постройки желѣзныхъ дорогъ, уменьшить до 44,300,000 фр.; 2) 19 милліоновъ для гаваней и маяковъ, уменьшить до 17 милліоновъ; 3) 15 милліоновъ, требуемые для королевскихъ дорогъ, уменьшить до 2 милліоновъ; 4) 14 милліоновъ, требуемые для проведенія новыхъ каналовъ, уменьшить до 9 милліоновъ; 5) 15 милліоновъ, требуемые на очищеніе рѣкъ, уменьшить до 14 милліоновъ. Такимъ образомъ бюджетная коммисія хочетъ сумму во 131 милліонъ фр., включенную въ бюджетъ на 1848 годъ, уменьшить до 86-ти милліоновъ франковъ. Равно и по бюджету чрезвычайныхъ работъ по военному министерству, требующему 22,380,000 фр., коммисія желаетъ уменьшить расходы до 10 милліоновъ фр. Наконецъ требуемые для работъ по флоту 6,500,000 фр., — желаетъ уменьшить до 1,500,000 франковъ.

— На Тулонскомъ рейдѣ господствуетъ величайшая дѣятельность. Капитанъ корабля „Телемакъ“, вышедшаго 16-го числа изъ Мальты, замѣтилъ также большое движеніе и въ тамошнемъ англійскомъ флотѣ.

— Снова одинъ изъ версальскихъ нотаріусовъ бѣжалъ съ 2-мя милліонами фр. Такія происшествія случаются все чаще и чаще. Зная, какъ важны во Франціи должности нотаріусовъ, можно изъ сего заключить, что это — признаки скораго паденія общества.

29 Мая.

Во вчерашнемъ засѣданіи палаты депутатовъ, при разсмотрѣніи проекта Г. Ремилли, о налогѣ съ собакъ, оказалось равное число голосовъ, именно 129 въ пользу налога и столько же противъ оного; по сему, согласно принятому обыкновенію, проектъ сей, по случаю равенства мнѣній, былъ отринутъ.

— Морской министръ герцогъ Монтебелло прибылъ изъ Неаполя. Герцогъ Броди отказался отъ должности посланника въ Лондонѣ.

дозволіе заведенія въ Петербургѣ, подъ opieką Jego Wysokości Xięcia Oldenburgskiego, Zakładu Lekarskiego dla urzędników i w ogólności osób średniego stanu w sposobie próby na lat pięć, z warunkiem, iżby obliczone, na pierwsiastkowe urządzenie tegoż Zakładu i na coroczne jego utrzymanie, fundusze, były wydane w pożyczce z summy Petersburgskiej Opieki Powszechnej, na przepisany procent, ze zwrótem tej kwoty, w miarę wpływu dochodów z Zakładu.

— Jego Cesarska Mość, dla zapobieżenia nieszczęśliwym przypadkom z pożarów, Najtłaskawiej rozkazać raczył: nie dozwalać zgola gotowania jedzenia i palenia tytoniu tak na statkach ze zbożem, jako też i w bliskości tych statków lub przystani zbożowych.

Odessa, 13 maja.

Do powszechnych użaleń na ciągłą posuchę terazniejszej wiosny w gubernii Chersońskiej, łączą się jeszcze nie nader pomysłne doniesienia z okolicznych gubernii: Bessarabskiej, Podolskiej i Kijowskiej, w których klimat zwykle bardziej sprzyja urodzajom; równie i tam wiosna była opóźniona, i chociaż deszcze padały niekiedy, nie w takiej wszakże ilości, ażeby mogły rokować pomysłny zbiór zboża, a szczególnie siana, którego brak, jak się zdaje, będzie dość dotkliwym w naszej stronie. W Krzymie deszcze padały, chociaż wprawdzie za późno; w obwodzie Kaukaskim użalają się na nadzwyczajne opóźnienie wiosny, a za Kaukazem na ukazanie się szarańczy w znacznych massach.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Francya.

Paryż, 28 maja.

Wczoraj Izba Parów uchwaliła projekt do prawa, przyjęty przez Izbę Deputowanych, mocą którego, bank francuzki upoważniony został do wydawania biletów na 200 fr. Projekt ten uzyskał większość 100 głosów przeciw 13. Następnie przyjęła Izba pomieniona, większością 105 głosów przeciw 7, projekt do prawa, przeznaczający 208,274 fr. na ulepszenie niektórych budowli uniwersyteckich.

— Kommissya budżetowa — pisze *Journal des Débats* — powzięła na swém wtorkowym posiedzeniu ważne postanowienie, do którego Minister robót publicznych tylko poniewolnie się przychylił. Proponuje ona następującą redukcję: 1) 44,300,000 fr. z żądanej na budowę drogi żelaznej summy 66 milionów; 2) 17 milionów z żądanych 19 milionów na porty i latarnie morskie; 3) 2 miliony z żądanych 15 milionów na drogi królewskie; 4) 9 milionów z żądanych 14 milionów na budowę nowych kanałów; 5) 14 milionów z 15 milionów żądanych na ulepszenie rzek. Kommissya budżetowa chce przeto sumę 131 milionów franków, zamieszczoną w budżecie na r. 1848, zredukować do 86 milionów. I w budżecie nadzwyczajnych robót w ministerstwie wojny, wynoszącym 22,380,000 fr., Kommissya żąda również zmniejszenia o 10 milionów franków. Nakoniec żądane na roboty w marynarce 6,500,000 fr. pragnie zmniejszyć o 1,500,000 franków.

— W porcie Tułońskim panuje nadzwyczajna czynność. Kapitan okrętu *Telemak*, który dnia 16 t. m. opuścił Maltę, postrzegł także wielki ruch pomiędzy tameczną flotą angielską.

— Znowu jeden notaryusz, z Wersalu, uciekł z 2 milionami franków. Takie wypadki coraz się częściej zdarzają. Wiedząc, jak ważnemi osobami są we Francyi notaryusze, można istotnie powiedzieć, że to są symptoma blizkiego rozprzężenia społeczeństwa.

Dnia 29 maja.

Na wczorajszym posiedzeniu Izby Deputowanych, projekt P. Remilly, w przedmiocie nałożenia podatku od psów, otrzymał zupełną równość głosów, to jest 129 za podatkiem, a 129 przeciw temuż; zatem, według przyjętego zwyczaju, przy równości zdań został odrzucony.

— Xiążę Montebello, Minister marynarki, przybył z Neapolu. Xiążę Broglie nie przyjął posady poselskiej w Londynie.

— Бывшій португальскій министр герцога Палмелла, возвращающійся изъ Лондона, куда ѣздилъ для совѣщаній съ лордомъ Пальмерстономъ, прибылъ въ Парижъ, и послѣ конференціи съ Г. Гизо, намѣренъ немедленно отправиться чрезъ Мадридъ въ Лиссабонъ.

— Правительство заключило съ Королемъ Баварскимъ почтовую конвенцію, которая получена здѣсь изъ Мюнхена съ однимъ изъ чиновниковъ французскаго посольства.

— Въ Кабилии не обошлось безъ непріятельскихъ дѣйствій; нѣсколько племенъ не хотѣли принять условій маршала Бюжо, который вынужденъ былъ послать войска въ сію страну. Кабилы сначала сопротивлялись, но были отражены съ урономъ. Въ слѣдствіе того предводители племенъ покорились. Французы лишились въ этой стычкѣ 57 чел. убитыми и ранеными.

— Говорятъ, что множество Маронитовъ намѣрены переселиться въ Алжиръ. Правительство хочетъ назначить для нихъ епископа ихъ вѣроисповѣданія, и только по дѣламъ гражданскимъ подчинить ихъ внутреннему управленію.

30 Мая.

Во вчерашнемъ засѣданіи, палата перовъ приняла, 112 голосами противу 22, проектъ закона о суммахъ на тайные расходы.

— Палата депутатовъ занималась разсмотрѣніемъ прошений.

— Канцлеръ и коммисія суда перовъ поручили Г. Ренуару представить докладъ по дѣлу ген. Кюббера. Коммисія отерочила свои засѣданія до представленія этого доклада, который не прежде двухъ недѣль будетъ готовъ.

— Эскадра герцога Жуэвильскаго подняла 25 Мая паруса; она состоитъ изъ 6 линійныхъ кораблей, 2 фрегатовъ, 3 паровыхъ фрегатовъ и 1 паровой корветты, на которыхъ находится 900 пушекъ. Эскадра намѣрена отплыть въ Жуанскій заливъ, въ Чивитавеккію, Неаполь и Алжиръ, и послѣ посѣщенія испанскихъ береговъ прибудетъ обратно въ Тулонъ.

— Въ сегодняшнемъ Мониторѣ обнародована реляція маршала Бюжо о послѣднихъ стычкахъ съ Кабилами. Племя Beni-Аббесъ напало на французскій бивакъ, на правомъ берегу рѣки Сагелъ. Кабилы открыли жаркій огонь и полагали, что совсѣмъ истребили Французовъ. На другой день маршалъ предписалъ войскамъ произвести атаку: 17 Мая Французы штурмомъ овладѣли высотами, и при сильномъ сопротивленіи потеряли 57 человекъ, при чемъ сожжены три селенія, въ которыхъ были пороховые и оружейные заводы. Послѣ этой побѣды покорилась вся средняя Кабилия, которую маршалъ раздѣлилъ на 24 племена, назначилъ въ оныхъ начальниковъ, и установилъ небольшую подать, поручивъ Кабиламъ охранять проходящіе транспорты. Великая Кабилия, отъ Бужинъ до Сетифа и Гамзы, покорилась Французамъ. Маршалъ возвратился въ Алжиръ, а экспедиціонныя войска остались для наблюденія за точнымъ исполненіемъ условій.

— Въ *Constitutionnel* получено извѣстіе изъ Танжера отъ 15 с. м., что значительная часть Рифы возстала противъ мароккесскаго императора, и что Абд-эль-Кадеръ провозглашенъ Султаномъ. Правительственныя войска, отправленныя для погашенія мятежа, были разбиты. Абд-эль-Кадеръ получилъ значительное количество съѣстныхъ припасовъ и аммуниціи изъ Гибралтара.

А н г л і я.

Лондонъ, 27 Мая.

Въ N. 259-мъ, отъ 28-го Мая, въ *Journal de St.-Petersbourg* напечатано:

„Въ англійскихъ газетахъ сообщаются слѣдующія извѣстія о пребываніи Его Императорскаго Высочества Государя Великаго Князя Константина Николаевича въ Лондонѣ: „Великій Князь, прибывъ въ Лондонъ 10-го (22-го) Мая, въ 11½ часовъ утра, остановился въ *Mivart's Hotel*. Послѣ нѣкотораго отдохновенія, Его Императорское Высочество изволилъ прогуливаться въ паркѣ и посѣтилъ мимоходомъ заведеніе ювелировъ Стора и Мортимера. Потомъ Высочій Путешественникъ ѣздилъ верхомъ въ Гейд-Паркъ и, послѣ обѣда, въ *Mivart's Hotel*, отправился въ театръ Итальянской оперы, въ ложу Ея Величества Королевы, находившейся въ Клермонтъ. Вдовствующая Ко-

— Хіагъ Palmella, быль Minister portugalski, wracając z Londynu, gdzie miał długą naradę z Lordem Palmerstonem, przybył do Paryża, i po odbytej konferencji z P. Guizot uda się natychmiast przez Madryt do Lizbony.

— Rząd zawarł konwencją pocztową z Królem Bawarskim, którą przywiózł tu z Monachium jeden z urzędników poselstwa francuzkiego.

— W Kabylji przyszło do kroków nieprzyjacielskich. Kilka plemion nie chciało przyjąć warunków Marszałka Bugeaud, który przeto zmuszony został wysłać wojska do ich siedzib. Kabylowie stawili opór, ale ze stratą zostali odparci. W skutku tych potyczek, naczelnicy poddali się na łaski Francuzi utracili w tych utarczках 57 ludzi, tak w zabitych jako też i ciężko rannych.

— Mówią, że bardzo wielu Maronitów ma zamiar przesiedlić się do Algierji. Rząd chce dla nich ustanowić Biskupa ich wyznania, i tylko w sprawach cywilnych poddać ich administracji krajowej.

Dnia 30 maja.

Na wczorajszym posiedzeniu Izba Parów, przyjęła 112 głosami przeciw 22 projekt do prawa o funduszach tajnych.

— Izba Depu towanych zajmowała się rozbiorem prośb.

— Kanclerz i kommissya sądu Parów zlecili P. Rénouard ułożyć sprawozdanie w sprawie Jenerała Cubiérés. Kommissya odroczyła swoje posiedzenia aż do wysłuchania rzeczzonego aktu, który ledwie za dwa tygodnie wygotowany będzie.

— Eskadra Xięcia Joinville wyszła dnia 25 maja pod żagle. Składa się z 6 okrętów liniowych, 2 fregat, 3 parowych fregat i 1 parowej korwety, które mają razem 900 dział. Eskadra ma się udać do odnogi Juan, Civitavecchii, Neapolu i Algieru, a po zwiedzeniu brzegów hiszpańskich ma powrócić do Tulonu.

— *Monitor* ogłosił dziś raport Marszałka Bugeaud o ostatnich potyczkach z Kabylami. Pokolenie Beni-Abes uderzyło na biwak francuzki rozłożony na prawym brzegu rzeki Sahel; Kabylowie utrzymywali ciągły ogień i byli przekonani, że Francuzów zupełnie zniszczyli. Nazajutrz Marszałek dał rozkaz do natarcia: wojsko, 17 maja, zdobyło szturmem wzgórze, mimo silnego oporu, przyczém Francuzi stracili 57 ludzi; w walce tej spalono trzy wsie, w których znajdowały się fabryki prochu i broni. Po tej porażce poddała się cała środkowa Kabylia, którą Marszałek na 24 plemion podzielił, naczelników ustanowił, podał lekki nałóg, i polecił Kabylom czuwanie nad przewozem transportów. Cała wielka Kabylia od Budżii do Setifu i Hamzy przeszła w posiadanie Francyi. Marszałek wrócił do Algieru, a wojska użyte do wyprawy czuwają nad wykonaniem nałożonych warunków.

— *Constitutionnel* otrzymał wiadomość z Tangeru z dnia 15 b. m., że większa część Rifu powstała przeciw Cesarzowi Marokańskiemu, i że Abd-el-Kader został Sul-tanem ogłoszony. Wojska rządowe wysłane dla przytłumienia powstania zostały pobite. Abd-el-Kader otrzymał znaczne zapasy żywności i amunicyi z Gibraltaru.

А н г л і я.

Лондонъ, 27 мая.

Въ 259-м N., под днѣм 28-м Мая, въ *Journal de St. Pétérshbourg* умѣщено:

„Въ газетахъ англійскихъ читаю о наступających szczegółachъ поhytu въ Лондонѣ Jego CESARSKIEJ WYKOSCI WIELKIEGO XIĘCIA KONSTANTEGO NIKOLAJEWICZA: „WIELKI Xiąże przybywszy do Londynu d. 10-go (22-go) maja, opół do 12-jej z rana, stanął w *Mivart's Hotel*. Po krótkim wypoczynku, Jego CESARSKA WYKOSCI raczył udać się na przechadzkę, i mimo idąc odwiedził zakład jubilerów Sтора i Mortimera. Potém dostojny podróżny jeździł kouno do Hyde-Park, i po obiedzie w Hotelu Mivarta, udał się do teatru włoskiej opery, gdzie zajął łóżę Najjaśniejszej Królowej, która znajdowała się naówczas w Clermont. Królowa wdowa, zajmując przyległą łóżę, oświadczyła chęć widzenia Jego CESARSKIEJ WYKOSCI,

ролева, занимая соседственную ложу; изъявила желание видеть Его Императорское Высочество, и Великий Князь посетил засвидетельствовать свое уважение как вдовствующей Королевы, так и Герцогини Кентской, которая была вместе с нею. На завтра, в Воскресенье, в день Сошествия Св. Духа, Его Высочество слушало литургию в церкви посольства и по окончании Божественной службы посетил вдовствующую графиню Пемброк. Оттуда Великий Князь отправился в Зоологический Сад Парка Регента и потом удостоил своего присутствия обед у барона Бруннова. В Понедельник, 12-го (24-го) Мая, Его Высочество посетил выставку картин в Академии Художеств, в Трафальгар-сквер, новый дом Парламента, Вестминстерское Аббатство и Политехнический Институт, где находятся модели машин нового изобретения. Тут, с Высочайшего Путешественника и офицеров Его свиты сняли портреты посредством дагерротипа. Вечером Его Высочество изволил быть во Французском театре, в ложе Королевы. 13-го (25-го) Мая, Великий Князь съездил в Гринвич, где посетил госпиталь, школу морских кадетов и обсерваторию. Ея Величество Королева, возвратясь из Клермонта, принимала Его Императорское Высочество в 5 часов вечера. По выходе из дворца, Высочайший Путешественник отправился в Марлборо-Гоуз, для посещения вдовствующей Королевы, а оттуда к Герцогини Кентской. Вечером, Его Высочество было в Итальянской опере, и слушал Жени Линда. На другой день, Великий Князь принимал посещения Принца Альберта и Князя Лейнингенского, и потом был у Их Высочеств Герцога и Герцогини Кембриджских, Герцогини Глостерской и Принцессы Софии. В 4½ часа по полудни, Его Императорское Высочество отправился, в парадной форме, в Эпсли-Гоуз, к Герцогу Веллингтону, а потом, переменив платье, побывал верхом в Парке Регента, в казармы 2-го гвардейского полка, которого маневр был превращен в базар, устроенный знатными английскими дамами в пользу бедных Ирландцев. Великий Князь съездил несколько покупок у Маркизы Лондондери, Леди Кларикард, Леди Эльсбери, Леди Джерси, Леди Моунт-Эджкомм и Леди Комермюр. Потом Его Высочество обедал в Букингемском Дворце, у Ея Величества Королевы. 15-го (27-го) Мая, Великий Князь, с Принцем Альбертом, Герцогом и Принцем Георгием Кембриджскими, Наследным Великим Герцогом Саксен-Веймарским и Герцогом Веллингтоном, присутствовал на плаце конной гвардии, при смотре отряда из 900 чел. гвардейских войск, произведенном в честь дня рождения Королевы. После национального гимна „*God save the Queen*“, военная музыка играла „*Боже, Царя храни!*“. В половине второго часа, Его Императорское Высочество, в конно-гвардейском мундире, присутствовал при собрании (*drawing-room*), бывшем при Дворе по случаю дня рождения Королевы. В этот день Великий Князь обедал в Букингемском Дворце, и потом сопровождал Ея Величество в оперный театр, где, по окончании спектакля, Итальянская трупа пропела гимн „*God save the Queen*“, который все собрание, состоявшее слишком из 2,000 чел., слушало стоя.“

— Почти все газеты сопровождают извещения о смерти О'Коннелла размышлениями о политической деятельности этого замечательного человека. *Times* и *Morning-Chronicle* говорят о нем противоположными образом и представляют два полюса, между которыми обращаются суждения газет об О'Коннеле. Вот слова газеты *the Times*: „Внезапный конец полувекowego народного движения (*agitation*) почти незамечательно проходит в массе событий. Никто не спрашивает, что будет делать Ирландия? Смерть О'Коннелла не имеет никакого влияния на будущее. Его не стало, и дело его погасло. От чего же? Конечно, не человеческая рука произвела столь чудную перемену. О'Коннелл не был подавлен торжеством своих противников, не был поражен интердиктом победоносной партии. Насилие не стесняло его духа, гонение не истощило сил его. Общественное мнение не произнесло торжественного суда над ним. Он не был покинут массою своих приверженцев, не лишился благосклонности своей нации или церкви. Никакое событие, никакая революция, никакая превратность вещей не может служить причиной этой замечательной перемены. Единственная причина заключается в следующем: О'Коннелл пережил свой кре-

в skutek czego WIELKI Xiążę pośpieszył ze złożeniem swojej attencyi tak Królowej wdowie, jako też Xiężnie Kent, która się tam razem z nią znajdowała. Nazajutrz, w Niedzielę, w dzień Zesłania Ducha Świętego, Jego Wysokość był na Mszy świętej w kaplicy Poselstwa, a po skończonem nabożeństwie odwiedził owdowiłą Hrabinę Pembrock. Ztamtąd WIELKI Xiążę udał się wprost do Zoologicznego ogrodu Parku Regenta, poczem zaszczycił swoją obecnością obiad u Barona Brunnowa. W Poniedziałek, dnia 12-go (24-go) maja, Jego Wysokość odwiedził wystawę obrazów w Akademii Sztuk w Trafalgar-square, nowy gmach Parlamentu, Probstwo Westminster i Instytut Politechniczny, w którym się znajdują modele nowo wynalezionych machin. Tu zdjęte były portrety WIELKIEGO Xięcia i Oficerów Jego orszaku, za pomocą daquerotypu. Wieczorem Jego Wysokość znajdował się we francuzkim teatrze, w loży Królowej. Dnia 13-go (25-go) maja, WIELKI Xiążę jeździł do Greenwich, gdzie zwiedził szpital, szkołę morskich kadetów i obserwatorium. Najjaśniejsza Królowa, za powrotem swoim z Clermont, przyjmowała Jego CESARSKĄ Wysokość o godzinie 5-jej wieczorem. Po wyjściu z pałacu Królowej, Dostojny Podróżny udał się do Malbrough-House, dla odwiedzenia Królowej wdowy, a ztamtąd do Xiężnej Kent. Wieczorem Jego Wysokość był na włoskiej operze i słuchał śpiewu Jenny Linds. Nazajutrz WIELKI Xiążę przyjmował odwiedziny Xiążąt Alberta i Leiningen, poczem był sam u Xięstwa Cambridge, Xiężnej Gloucester i Xiężniczki Zofii. O pół do 5-jej z południa, Jego CESARSKA Wysokość udał się w paradyim mundurze do Apsly-House, dla odwiedzenia Xięcia Wellingtona, a potem, zmieniając odzienie, jeździł konno do Parku Regenta, dla zwiedzenia koszar 2-go pólku gwardyi, którego ujeżdżalnia zamieniona została w bazar, urządzony przez znakomitsze damy angielskie na rzecz Irlandzkich ubogich. WIELKI Xiążę zakupił kilka przedmiotów u Margrabin Londonderry, oraz u Lady: Clauricard, Elsberry, Jersey, Mount-Adgecombe i Commermire. Potem Jego Wysokość był na obiedzie u Królowej w pałacu Buckingham. Dnia 15-go (27) maja, WIELKI Xiążę, wraz z Xięciem Albertem, Xięciem Cambridge i jego synem Jerzym, oraz Wielkim Xięciem Następca Sasko-Wejmarским i Xięciem Wellingtonem, znajdował się na placu Konnej Gwardyi, w czasie musztry oddziału gwardyi, z 900 ludzi złożonego, która się odbywała na cześć urodzin Królowej. Po skończeniu hymnu: *God save the Queen*, chór muzyki wojennej wykonał narodowy hymn Rosyjski: *Бог же зоховой Цесаря!* O pół do drugiej, Jego CESARSKA Wysokość, w mundurze konnej gwardyi, był obecny na zgromadzeniu (*drawing room*), które się odbyło we dworze z okoliczności obchodu dnia urodzin Królowej. Dnia tego, WIELKI Xiążę był na obiedzie w pałacu Buckingham, poczem towarzyszył Jej Królewskiej Mości do teatru Opery, gdzie po skończonem widowisku, trupa włoska odśpiewała hymn: *God save the Queen*, którego całe zgromadzenie, składające się przeszło z 2,000 widzów, wysłuchało powstawszy.“

— Wszystkie prawie gazety donosząc o śmierci O'Connella, zastanawiają się nad polityczną działalnością tego niepospolitego człowieka. *Times* i *Morning-Chronicle* mówią o nim w sposób zupełnie przeciwny, i tworzą przeto jakby dwa bieguny, między którymi obraca się sąd dzienników o O'Connelu. W gaz. *Times* piszą jak następuje: „Nagły kres półwiecznego narodowego ruchu (*agitation*), prawie niepostrzeżenie przechodzi w masie wypadków. Nikt nie pyta, co czynić będzie Irlandya? Śmierć O'Connella niema żadnego wpływu na przyszłość. Równie z jego śmiercią, znika też i jego dzieło. Cóż jest przyczyną tego? Już też nie ludzka ręka zdziałała tak cudowną przemianę! O'Connell nie był przywalony tryumfem swych przeciwników, ani też porażony interdyktem zwyciężkiego stronnictwa. Gwałtowne środki nie kępowały jego ducha, a prześladowanie nie odjęło mu sił jego. Opinia publiczna uroczystego sądu nad nim nie wydała. Nie był opuszczony od masy swoich zwolenników, ani utracił życzliwości swego ludu albo Kościoła. Żaden wypadek, żadna rewolucya, żadna nieścisłość rzeczy nie mogły spowodować téj nader ważnej przemiany. Jedyną przyczyną zawiera się w tém, iż „O'Connell przeżył swą więźność i swoje potęgę.“ Umarł, zostawiając już bankrutem politycznym. Rolą się jego nie udało, nie

дять и свое могущество. Онъ умеръ политическимъ банкротомъ. Игра его потеряна не отъ искусства его противниковъ, но отъ малодушія его собственныхъ плановъ, отъ пустоты и фальшивости его дѣла. Онъ былъ уже мертвъ для исторіи, прежде чѣмъ оставилъ берегъ Англіи.“ Совѣлъ иначе судить газета *the Morning-Chronicle*: „Ирландія можетъ почитать этотъ годъ бѣдственнымъ. Изурнувшая голодомъ и заразою, она должна еще похоронить своего величайшаго чело-вѣка. . . . О’Коннелль, не смотря на проповѣданное имъ расторгеніе союза (*Repeal*), былъ вполнѣ націо-наленъ, принадлежалъ всему государству. Онъ не былъ чуждымъ для насъ. Англія, какъ и Ирландія, лиши-лась великаго мужа. Неприимность пусть кричитъ, что онъ жилъ бесполезно. Такіе люди никогда не жи-вуть тщетно. Дѣятельность О’Коннелля заключалась въ сообщеніи движеніи всей Ирландіи. Это вспомога-тельное средство теперь потеряно для ирландскаго пра-вительства, которое болѣе всего должно стараться о томъ, чтобы заступить мѣсто О’Коннелля.“— Въ за-ключеніе *the Morning-Chronicle* совѣтуетъ правитель-ству, перевезти брѣнные останки О’Коннелля въ Ирлан-дію на казенномъ пароходѣ.

— Въ Дублинѣ получено третьяго дня извѣстіе о кончинѣ О'Коннелли, которое, какъ ожидается, не произвело никакого впечатлѣнія.

— Вновь назначенный Ирландским наместником граф Кларендонъ, пріѣхалъ третьяго дня въ Дублинъ, и, по совершеііи установленной присяги, тотчасъ вступилъ въ должность.

— Сообщенное извѣстіе, что 21 с. м., уполномоченные министры : французскій, испанскій и португальскій, подписали съ лордомъ Пальмерстономъ договоръ объ интервенціи въ Португаліи, подтверждается. Франція, Англія и Испанія положили отправить къ португальскимъ берегамъ свои корабли, дабы, въ случаѣ надобности, дѣйствовать вмѣстѣ съ флотомъ Королевы Донны Маріи. Сверхъ того, посланы будутъ изъ Испаніи сухопутныя войска, кои, по прошествіи двухъ мѣсяцевъ, или по окончаніи экспедиціи, должны будутъ непременно выступить изъ предѣловъ Португаліи. Договоръ объ этой интервенціи подписали : испанскій посланникъ, Г. Истурицъ, французскій уполномоченный, графъ Жарнакъ, лордъ Пальмерстонъ и португальскій посланникъ, баронъ Монкорво.

— Въ *Time*, напечатано письмо изъ Опорто, написанное въ минуту отъезда послѣдняго парохода 20 с. м., которое не оставляетъ никакого сомнѣнiя на счетъ неосновательности извѣстiя о высадкѣ въ Португалiи Донъ Мигуэля. Капитанъ англiйской яхты, на коемъ будто бы прибылъ Донъ Мигуэль, утвердилъ честнымъ слово Опортекиа власти, что онъ никогда не принималъ на свое судно сего принца.

— Съ миса Доброй Надежды, отъ 28 Марта уведомляютъ, что сэръ Генри Поттинджеръ не успѣлъ заключить договора съ начальникомъ Кафровъ Пато, и что по сему поводу, національная гвардія призвана къ оружію.

28 Мая.

Обѣ палаты парламента приступили сегодня къ своимъ занятіямъ, послѣ праздника съ шествіемъ Св. Духа, и обѣ требовали отъ министровъ поясненія по португальскому дѣлу. Въ верхней палатѣ лордъ Брумъ спросилъ: могутъ-ли министры представить конвенцію или другой документъ, состоявшійся между Англіею, Франціею и Испаніею, по означенному дѣлу. Лордъ Ланедоушъ обѣщалъ на это отвѣчать въ слѣдующій Понедѣльникъ. Въ нижней палатѣ Г. Юмъ потребовалъ отъ министерства сообщенія инструкцій, данныхъ англійскимъ агентамъ въ Португаліи. Лордъ Джонъ Россель отказалъ въ томъ, объявивъ, что акты сіи будутъ имъ представлены въ свое время. Г. Юмъ не удовольствовался этимъ, и пожелалъ знать, дѣйствительно-ли полковнику Вильде дана инструкція для приведенія въ исполненіе понудительныхъ мѣръ, въ случаѣ если бы юнта въ Порто не хотѣла принять предложенныхъ условій. На это первый министръ сказалъ, что между французскимъ, испанскимъ, англійскимъ и португальскимъ кабинетами состоялся договоръ, о прекращеніи мятежа въ этой послѣдней странѣ.

— Въ *Times* полагають, что парламентъ въ концѣ слѣдующаго мѣсяца будетъ распущенъ. Новая палата будутъ созваны осенью.

— Билль относительно сокращенія службы въ арміи, прочитанъ былъ въ верхней палатѣ въ третій разъ и принятъ.

przez zrzeczość jego przeciwników, ale przez błahość własnych jego planów, przez czezość i fałszywość popieranąj przezeń sprawy. Przed opuszczeniem jeszcze brzegów Anglii, był on już umarłym dla historii. Wcale inaczej sądzi gazeta *Morning-Chronicle*: „Rok ten dla Irlandyi jest rokiem klęsk najdotkliwszych. Uśniona głodem i zużkana zarazą, musi jeszcze pogrzebać największego swego człowieka... O'Connell, pomimo zapowiedzianego przezeń zerwania Unii (*Repeal*), był w zupełności narodowym, i należał do całego kraju. Nie był on obcym dla nas. Anglia, wspólna z Irlandyą, straciła w nim wielkiego męża. Napróżno wola nietolerancya, iż O'Connell był bez pożytku dla kraju. Tacy mężowie nigdy nie żyją na-próżno. Czujność O'Connella widzimy w nadaniu ruchu całej Irlandyi. Posiłkujący ten środek został teraz stracony dla rządu Irlandzkiego, który przedewszystkiem powinien starać się o to, ażeby mógł kim zastąpić miejsce O'Connella. Również ten artykuł, *Morning-Chronicle* radzi, ażeby rząd sprowadził do Irlandyi zwłoki O'Connella na rządowym parostatku.

— Do Dublina nadeszła onegdaj wiadomość o śmierci O'Connella, która, że była spodziewana, nie sprawiła wielkiego wrażenia.

— Nowo mianowany Lord-namiestnik Irlandyi, Hr. Clarendon, przybył wczoraj do Dublinu i objął natychmiast urzędowanie, wykonawszy wprzód przysięgę, prawem przepisaną.

— Potwierdza się, że d. 21 b. m. pełnomocni Mini-
strowie: Francyi, Hiszpanii i Portugalii zawarli z Lordem
Palmerstonem układ względem interwencyi w Portugalii.
Francya, Anglia i Hiszpania mają wysłać swoje floty ku
Brzegom Portugalskim, gdzie, w razie potrzeby, wspólnie
z flotą Królowej Donny Maryi działać będą. Prócz tego,
Hiszpania wysłać wojska lądowe, które, po dwóch miesią-
cach, lub po dopiętym celu wyprawy, obowiązane są na-
tychmiast opuścić Portugaliją. Protokół tej interwencyi
podpisany został przez Posła hiszpańskiego P. Xawerego
Isturiz, francuzkiego, Hr. Jarnac, Lorda Palmerstona
i Posła Portugalskiego Barona Moncorvo.

— *Times* ogłasza list z Oporto, napisany w chwili odejścia ostatniego parostatku d. 20 b. nr., który nie pozostawia żadnej wątpliwości o fałszywości nowiny dotyczącej wyładowania w Portugalii Don Mignela. Kapitan jachtu angielskiego, na którym Don Miguel miał przybyć, zaręczył na słowo honoru władzom w Oporto, że nie przyjmował nigdy na swój okręt tego Xięcia.

— Donoszą z przyłodka Dobrzej Nadziei, z dnia 28 marca, że Sir Henryk Pottinger nie zawarł układów z naczelnikiem Kafirów Pato, i że z tego powodu powołano znowu do broni gwardyę narodową.

Dnia 28 maja.

Obie Izby parlamentowe rozpoczęły dzisiaj swoje obrady po feryach świątecznych i w obu żądano od Ministrów wyjaśnienia sprawy Portugalskiej. W Izbie Wyższej zapytał Lord Brougham: czy Ministrowie mogą jej złożyć konwencją, lub jaki inny dokument, zawarty między Anglią, Francją i Hiszpanią, w sprawie Królowej Portugalskiej? Lord Lansdowne odrzekł na to: że w przyszły Poniedziałek odpowiedź swoją udzieli. W Izbie Niższej zadał pytanie P. Hume: czy gabinet może zawiać Izbę o instrukcyach, udzielonych agentom angielskim w Portugalii? Lord John Russell dał na to odmowną odpowiedź, oświadczając, że papiery pomienione złoży w swoim czasie. P. Hume nie przestał na tej odpowiedzi, i żądał wiedzieć: czy istotnie Półkownik Wyld otrzymał instrukcyę do użycia środków przymusu, w razie gdyby Junta w Oporto nie chciała przyjąć podanych warunków? Odrzekł mu na to pierwszy Minister, że między gabinetami: francuzkim, hiszpańskim, angielskim i portugalskim zaszły układy, w celu uśmierzenia powstania w tym ostatnim kraju.

— *Times* mniema, że parlament jeszcze przed końcem przyszłego miesiąca rozwiązany będzie. Nowy zaś parlament zwołany ma być w jesieni.

— Bil względem skrócenia służby w wojsku, został po raz trzeci w Izbie Wyższej odczytany i przyjęty.

— Вице-адмиралъ графъ Дундональдъ (лордъ Ко-
кренъ) пожалованъ кавалеромъ ордена Бани; это слу-
жить подтвержденіемъ извѣстія о возвращеніи ему
прежней должности.

— Въ Государственной газетѣ напечатаны допол-
нительныя статьи къ статуту ордена Бани, по силѣ
коихъ, орденъ сей, кромѣ Короля и гротмейстера, по-
лучать 952 лица, раздѣленные на три разряда: кавалеровъ
большаго креста, командоровъ и кавалеровъ. Онъ
будетъ жалуемъ какъ за военные, такъ и за граж-
данскіе подвиги. Принцъ Альбертъ наименованъ грот-
мейстеромъ.

— Въ той же газетѣ сообщаютъ изъ Дублина отъ
25-го Мая, что тамошній републѣканскій союзъ, полу-
чивъ извѣстіе о кончинѣ О'Коннелла отсрочилъ свое
собраніе до слѣдующаго дня; общество сіе намѣрено
издать къ ирландскому народу адресъ съ изъясненіемъ
соболезнованія, и объявить въ немъ, что дѣйствіе его
будетъ продолжаться по прежнему, и по тѣмъ же пра-
виламъ, которыя ему указалъ основатель оного, О'Кон-
нелъ. Совѣтъ общины, въ изъясненіе уваженія къ па-
мяти О'Коннелла, отсрочилъ свои засѣданія на три не-
дѣли.

— Англійское правительство, во вниманіе къ отли-
чному состоянію здоровья на Востоку, въ Турціи, Еги-
птѣ и Сиріи, предписало впредь до новаго постано-
вленія уничтожить карантинный законъ для всѣхъ ко-
раблей и ихъ грузовъ, приходящихъ изъ гаваней по-
именованныхъ выше странъ.

Испанія.

Мадридъ, 20 Мая.

Въ *Темпо*, въ видѣ официального извѣстія
напечатано, что министры, по важнымъ обстоятель-
ствамъ, препятствующимъ имъ управлять дѣлами, рѣ-
шились отказаться отъ своихъ должностей, коль ско-
ро препятствія сіи не будутъ устранены. Это отно-
сится къ несогласію между Королемъ и Королевою,
которое день ото-дня становится явнѣе.

— Министръ финансовъ Г. Саламанка отправился
третьяго дня, по порученію своихъ товарищей, изъ
Аранжуеса въ Прадо, дабы представить Королю, что-
бы онъ переѣхалъ на жительство въ мѣстопробываніе
Королевы, и сдѣлалъ первый шагъ къ примиренію.
Король не изъявилъ желанія воспользоваться этимъ
совѣтомъ, и какъ говорить, помышляетъ о разводѣ.
Носится также слухъ, что Королева намѣрена отрече-
ся отъ престола въ пользу своей сестры. Намѣрное
можно сказать, что французскій посланникъ живетъ
въ тѣсныхъ сношеніяхъ съ Г. Саламанкою, и напротивъ
того всячески старается избѣгать предсѣдателя мини-
стровъ Г. Пачеко.

— Королева пригласила на сихъ дняхъ къ обѣд-
ному столу всѣхъ офицеровъ гарнизона въ Аранжуэ-
съ, и объявила имъ, что вскорѣ произведетъ смотръ,
на который прибудетъ верховъ, въ фельдмаршальскомъ
мундирѣ.

— Г. Гуэль, который имѣлъ быть отправленъ въ
Кубу, по приказанію Королевы, получилъ свободу.

— Третьяго дня прибылъ сюда изъ своего изгнанія
генералъ Родиль. Ожидаютъ также здѣсь генерала Но-
гуэраса, по приказанію котораго разстрѣляна мать
Кабреры.

— 500 Португальцевъ, которые бѣжали въ Испа-
нію отъ преслѣдовавшихъ ихъ инсургентовъ, были въ
Алкамицесъ обезоружены и 14 числа должны были
прибыть въ Замору. Генералъ Конча, по видимому,
не жаждетъ лавровъ, которые онъ могъ бы пожинать въ
Португаліи; подъ предлогомъ болѣзни, онъ постоянно
пребываетъ въ Мадридѣ, не думая отправляться за гра-
ницу, для принятія команды надъ наблюдательнымъ
корпусомъ.

22 Мая.

Уже дважды Королева въ Аранжуэсъ подвергала
жизнь свою опасности. Въ то время, когда она ѣхала
по берегу Тага въ экипажѣ, заложеномъ четверкою
лошадей, которыми сама правила, двѣ переднія ло-
шади печально бросились въ сторону и опрокинули бы
экипажъ въ рѣку, если бы ѣхавшій подлѣ лакей не
удержалъ лошадей. На другой день Королева переѣ-
хала въ своемъ кабриолетѣ чрезъ лежавшее на дорогѣ
бревно съ такою быстротою, что въ ея экипажѣ изло-
малось колесо. Къ счастью Королева осталась невре-
дима.

— Министерство, желая деликатнымъ образомъ у-
странить генерала Сerrano изъ дворца, предложило ему

— Vice-Admiral Hr. Dundonald (Cochrane) mianowa-
ny został kawalerem wielkiego krzyża orderu Łaziennego;
co potwierdza dawniejszą wiadomość, że tenże do swego
stopnia przywrócony został.

— Gazeta rządowa ogłosiła kilka nowych dodatków do
statutu orderu Łaziennego. Order pomieniony, pod
przewodnictwem Króla i Wielkiego Mistrza liczyć będzie
952 członków, podzielonych na trzy klasy, to jest: ka-
walerów wielkiego krzyża, komandorów i kawalerów; mo-
że zaś być zarówno udzielany cywilnym jako i wojsko-
wym. Xiążę Albert mianowany został wielkim mi-
strzem.

— *Times* donosi z Dublina pod dniem 25 maja, że ta-
meczný Związek repealski, po otrzymaniu wiadomości o
zgonie O'Connella, odroczył swoje zgromadzenie z dnia
dzisiejszego na jutro; chce on wydać do ludu Irlandzkiego
adress ubolewania oraz oświadczyć w nim, że działalność
Związku trwać będzie nadal podług tych samych przepi-
sów, jakie mu wskazał za prawidło twórcą jego O'Connell.
Rada gminna, dla uczczenia pamięci O'Connella, odroczy-
ła posiedzenia swoje od dziś za trzy tygodnie.

— Rząd angielski wzięwszy pod uwagę doskonały stan
zdrowia na Wschodzie, w Turcyi, w Egipcie i Syrii, kazał
znieść aż do nowych rozkazów prawa kwarantany dla wszy-
stkich okrętów i ich ładunków, przybywających z portów
wyżej wymienionych krajów.

Hiszpania.

Madryt, 20 maja.

Tiempo ogłasza za rzecz urzędową, że Ministrowie
znajdując ważne w zarządzie przeszkody, postanowili zło-
żyć urządowanie, jeżeli te usunięte nie będą. Jest tu
mowa o nieporozumieniach między Królową a Królem,
które coraz się jawniej okazują.

— Minister skarbu, P. Salamanca, udał się onegdaj, z
poleceniem od swoich kolegów, z Aranjuéz do Pardo, w celu
przełożenia Królowi, iżby sobie obrał mieszkanie w tém
miejscu, gdzie i Królowa przebywa, i poczynił kroki do po-
jednania się. Król jednak nie okazał bynajmniej chęci do
korzystania z tej rady, i jak mówią, zamyśla o rozwodzie.
Krąży także pogłoski, że Monarchini chce złożyć koronę
na rzecz swojej siostry: z pewnością zaś utrzymywać
można, że Poseł francuzki w ścisłych żyje stosunkach
z P. Salamanca, a najmocniej unika Prezesa Ministrów, P.
Pacheco.

— Królowa zaprosiła przed kilku dniami na obiad
wszystkich oficerów załogi Aranjuéz, przyczem oświadczy-
ła im, że niebawem odhywać ma przegląd, na którym
znajdować się będzie konno, w mundurze feldmarszałka.

— P. Guél, który miał być odwieziony do Kuby, z roz-
kazu Królowej na wolność wypuszczony został.

— Jenerał Radil przybył tu onegdaj z wygnania swego.
Także spodziewany tu jest Jenerał Noguerras, który matkę
Cabrery rozstrzelać kazał.

— Owi 500 Portugalczyków, którzy schronili się do
Hiszpanii przed ścigającymi ich powstańcami, zostali w
Alcamices rozbrojeni i dnia 14 mieli przybyć do Zamory.
Jenerał Concha nie zdaje się być chętnym na wawrzyny,
jakiemy mógł w Portugalii zebrać, gdyż pod pozorem sła-
bości siedzi ciągle w Madrycie, nie myśląc udać się na gra-
nicę, dla objęcia dowództwa nad korpusem obserwacyjnym.

Dnia 22 maja.

Królowa już po dwakroć naraziła w Aranjuéz życie
na niebezpieczeństwo. Raz gdy się powozila sama cztero-
konnym pojazdem nad brzegiem Tagu, przednie konie po-
skoczyły na bok i byłyby powóz w rzekę wrzuciły, gdyby
jadący z boku lakaj nie był ich wstrzymał. Nazajutrz prze-
jeżdżała w swoim kabrioletcie obok leżącego przy drodze
kłosa z takim pędem, że się koło złamało i powóz się prze-
wrócił. Szczęściem Królowa nie doznała żadnego
szwanku.

— Ministrowie chcąc delikatnym sposobem usunąć Je-
nerala Serrano z pałacu, ofiarowali mu posadę Jeneral-

должность генераль-капитана острова Кубы; но Сerrано объявил, что здоровье его не вынесет тамошнего климата, и что он предпочитает провести прекрасное время года в Аранжуэсе. Прогрессисты, пользуясь этим желанием министров назначить для генерала Сerrано важное место, представили Королеве, в отсутствие министров, что генераль сей был бы способен занять пост военного министра, и вместе с Гр. Олазагою, Мендизабалем и другими прогрессистами, мог бы войти в состав нового кабинета. В следствие сего, третьего дня поговаривали даже, что Королева в самом деле рѣшилась образовать новое министерство. Но модерадо, по сообщаніи с молодыми генералами, отправили депутатом в Аранжуэс младшего генерала Кончу, который от имени своих товарищей объявил Королеве, что они не могут ручаться за вѣрность арміи въ такомъ случаѣ, если будетъ составлено прогрессистское министерство. В следствие сего Королева отказалась от своего предположенія. — Англійскій посланникъ внезапно заболѣлъ мигренью, а министры успокоиваются послѣ опасенія на счетъ угрожающаго кризиса.

— Слышу, что Королева подписала уже декретъ, возвращающій Эспартеро всѣ его достоинства и званія.

25 Мая.

Вчера Королева возвратилась во дворецъ вместе со всеми министрами, изъ Аранжуэса. Король все еще живетъ въ Пардо, гдѣ занимается охотою и биллярною игрою. Генераль Сerrano прибылъ за несколько часовъ до возвращенія Королевы.

— Разнесся слухъ, что Сарагосскій гарнизонъ объявилъ себя противъ правительства, и что герцогиня Монпансе провозглашена тамъ испанскою Королевою.

— Мы имѣемъ извѣстія изъ Лиссабона отъ 18 Мая. Наканунъ этого дня, Са-да-Бандейра увидѣлъ графа Вингаеса, что срокъ перемирія, заключеннаго при посредничествѣ англійскаго полковника Вейльда, оканчивается чрезъ двадцать четыре часа. Опортская юнта постоянно отказывалась принять предложенную конференцію съ правительствомъ, а между тѣмъ, получено извѣстіе, что Мадера, Терсейра и Ангола присоединились къ возмущенію. 17-го, мятежники обстрѣливали, на сѣверѣ Португаліи, крѣпость Валенсу, лежащую на Минью, противъ испанской пограничной крѣпости Туи.

Барселона, 20 Мая.

Казнь Тристанъ въ Сольсонѣ, которую за 10 предъ симъ дѣтъ приказалъ онъ поджечь, совершилась при многочисленномъ стеченіи народа. Тристанъ, который во время долговременной междоусобной войны, съ 1833 по 1840 годъ, не пощадилъ никогда ни одного непріятеля, и по повелѣнію коего разстрѣляно по крайней мѣрѣ 1,200 человекъ, умеръ какъ трусъ; съ разстроеннымъ духомъ, дрожащаго всѣмъ тѣломъ, должно было его болѣе нести, чѣмъ вести на мѣсто казни. Онъ родился въ Ардеболѣ и жилъ 53 года; воспитывался въ Сольсонѣ, и въ 1822 году посвященъ былъ въ духовный санъ. Вскорѣ послѣ этого произошли извѣстныя событія въ Испаніи. Тристанъ объявилъ себя въ пользу самодержавія Короля и собралъ роялистскій корпусъ волонтеровъ. За свои заслуги Королемъ Фердинандомъ возведенъ онъ былъ, въ чинъ капитана, полковника, потомъ бригаднаго генерала, а наконецъ, при окончаніи войны, пожалованъ былъ жиронскимъ каноникомъ; но сіе послѣднее званіе совершенно не соответствовало его духу; онъ чаще пребывалъ на охотѣ, чѣмъ въ церкви и капитулѣ. Въ 1843 году снова взялся онъ за оружіе и безжалостно преслѣдовалъ христіановъ. Всѣ захватываемые имъ офицеры и солдаты были безъ исключенія разстрѣливаемы; если же попадались въ его руки помѣщики или другія не военныя лица, то онъ приказывалъ обливать горячею смолою имъ головы и такъ отпущалъ ихъ на родину.

— Другой карлистскій начальникъ, Лос-де-Эролесъ, взятъ былъ въ деревенскомъ домѣ; при нападеніи онъ храбро защищался, и такъ какъ не хотѣлъ сдаться, то его застрѣлили. Также захвачены и разстрѣлианы, ворвавшіеся въ Каталонію изъ Франціи, Патеръ Хозе Россель и комендантъ Валеріо Рока.

— Генераль Павія обнародовалъ амнистію, для всѣхъ Карлистовъ, которые явятся въ продолженіе восьми дней.

него Капитана wyspy Kuba; ale Serrano oświadczył, że klimatu tamecznego nie zniósłoby jego zdrowie, i że woli piękną porę roku spędzić w Aranjué. Progresiści, korzystając z tej chęci Ministrów przeznaczenia Jenerałowi Serrano świetnego stanowiska, przedstawili Królowej, podczas nieobecności Ministrów, że Jenerał Serrano byłby zdolny na Ministra wojny, i wspólnie z panami Olozaga, Mendizabal i innymi progresistami mógłby utworzyć nowy gabinet. Jakaż onegdaj głoszone, że Królowa postanowiła utworzyć nowe ministerstwo. Ale moderadzi, po naradzeniu się z młodemi Jenerałami, wysłali w deputacji do Aranjué młodszego Jenerała Concha, który w imieniu kolegów swoich oświadczył Królowej, że nie mogą ręczyć za wierność armii, jeżeli utworzone będzie progressistowskie Ministerstwo. W skutku tego Królowa zaniechała podobnej myśli — Posel angielski dostał gwałtownej migreny, a Ministrowie odpoczywają po obawie przebytego przesilecia.

— Słychać, że Królowa podpisała już dekret, przywracający Эспартерemu wszystkie jego stopnie i tytuły.

Dnia 25 maja

Wczoraj, wtęła Królowa do Madrytu, a z nią razem przybyli wszyscy Ministrowie z Aranjué. Król bawi ciągle w Pardo, gdzie się zajmuje polowaniem na króliki i grą w billard. Jenerał Serrano przybył na kilka godzin przed Królową.

— Rozeszła się wieść, że załoga Saragossy ogłosiła się przeciwko rządowi, i że Xięże Montpensier obwołata Królową hiszpańską. Wiadomość ta jest niepewną.

— Mamy tu wiadomości z Lizbony, dochodzące do d. 18 b. m. W wigilię dnia tego, Sa-da-Bandeira kazaławiadomić Hrabiego Vinhaes, że zawieszenie broni, zawarte za pośrednictwem angielskiego Półkownika Wyldę, upływa za 24 godzin. Junta Oportsha wzbraniała się ciągle przystąpić do zaproponowanego układu, zwłaszcza gdy w tymczasie otrzymała wiadomość o przyłączeniu się do powstania Madeiry, Terceiry i Angoli. Dnia 17 bombardowali powstańcy warownię Val-uza, w północnej Portugalii, leżącą naprzeciwko hiszpańskiej twierdzy pogranicznej Tuji, nad rzeką Minho.

Barcelona, 20 maja.

Stracenie Tristanego w Solsonie, którą niegdyś przed 10 laty podpalić kazał, odbyło się przy ogromnem zbiegowisku ludu. Tristan, który podczas długoletniej wojny domowej, od 1833 do 1840 roku, nigdy żadnego nie otłaskawił nieprzyjaciela, na którego rozkaz przynajmniej 1,200 ludzi zostało rozstrzelanych, umarł jak tchórz; zupełnie zgubionego, drżącego na całym ciecie, musiano więcęnieść niż prowadzić na miejsce stracenia. Urodził się on w Ardebol i żył lat 53; nauki pobierał w Solsonie, a w r. 1822 otrzymał święcenie kapłańskie. Atoli wkrótce potem wybuchły wiadome wypadki w Hiszpanii; Tristan ogłosił się za Królem absolutnym i zebrał rojalistowski korpus ochotników. Z powodu czynnych swoich usług, mianowany został przez Króla Ferdynanda kolejno Kapitanem, Półkownikiem, potem Jenerałem brygady, a w końcu wojny Kanonikiem w Girona. Ale ta ostatnia posada wcale nie była dla niego stosowną; więcę przyszedł na polowanie, niż w kościele i kapitułę. W r. 1833 wziął się znowu do broni i wypowiedział krwawą wojnę Kyrystynom. Wszyscy ujęci przez niego oficerowie i żołnierze zostali bez wyjątku rozstrzelani, jeżeli zaś dostali się w jego ręce obywatele lub inne osoby cywilne, kazał im wrzacać smolą głowy oblewać i tak do domu odsyłał. Od r. 1840 do 1846 żył ukrywany przez swych stronników w górach Ardebol.

— Los De Eroles, drugi naczelnik Karlistowski, napadnięty w domu wiejskim, bronił się mężnie, a gdy się poddać nie chciał, został zastrzelony. Podobnież pleban Jose Rosel i komendant Valerio Roca, którzy z Francji wtargnęli do Katalonii, zostali ujęci i rozstrzelani.

— Jenerał Pavia ogłosił amnestją dla wszystkich Karlistów, którzy się stawie będą w przeciągu dni ośmiu.

ПЕРСИЯ.

Багдадъ, 12 Марта.

По известіямъ изъ Тегерана, въ эту столицу постоянно прибываютъ батальоны пѣхоты и отряды конницы персидской, и уже собралось нѣсколько дивизій войска равнаго оружія. Къ 21-му Марта соберется туда весь корпусъ, назначенный для военной экспедиціи. Впрочемъ черезъ нѣсколько дней, корпусъ, образующій авангардъ, и состоящій изъ 12,000 человекъ, выступитъ къ Кораассану подъ начальствомъ брата персидскаго Шаха, Гамзехъ-Мурзы; другой корпусъ, съ тяжелою артиллеріею вскорѣ отправится въ слѣдъ за авангардомъ; вообще полагаютъ, что персидскій Шахъ будетъ лично командовать войсками. — Туркоманы, поселившіеся на восточной сторонѣ Каспійскаго моря, предприняли, въ прошедшемъ мѣсяцѣ, наступательное движеніе. Эти племена для Персіи — тоже самое, что Курды для Турціи; препятствуя миру, они безпрестанно беспокоятъ Персію. Но Туркоманы будутъ вскорѣ достойно наказаны, ибо, по видимому, нѣтъ сомнѣнія въ томъ, что эта военная экспедиція направлена противъ нихъ; можетъ быть, что эта же экспедиція двинется далѣе къ Бухарѣ и Хивѣ, если ханы сихъ городовъ не выдадутъ персидскихъ плѣнниковъ, коихъ донынѣ содержатъ у себя. Предположеніе, что экспедиція сія назначена была на востокъ, возникло отъ того, что недавно прибыли въ Тегеранъ трое Афганистанцевъ, а именно одинъ изъ Кабула, другой изъ Кандагара а третій изъ Герата; но прибытіе ихъ въ столицу, имѣетъ только цѣлю вопросъ заключенія болѣе тѣснаго союза между Персіею и странами, отправившими ихъ въ качествѣ депутатовъ. Прибытіе ихъ внушило нѣкоторые опасенія дипломатикъ, которая потребовала даже отъ персидскаго правительства объясненія въ этомъ отношеніи. Персидское правительство увѣрило своихъ могущественныхъ союзниковъ, что при этомъ случаѣ оно не намѣрено перемѣнить положенія дѣлъ въ центральной Азіи, но хочетъ только обезопасить свои границы со стороны Туркестана. И въ самомъ дѣлѣ, все, по видимому, подтверждаетъ истину сего. Однако эти обстоятельства, а равно нѣсколько продолжительныя совѣщанія въ Эрзерумѣ, показали англійскому посланнику въ Тегеранѣ столь важными, что онъ рѣшился отсрочить свой выѣздъ въ Европу, куда, по дозволенію своего правительства, даннаго ему еще за годъ предъ симъ, собирался уже было ѣхать.

— Изъ Персіи сообщаютъ, что въ Персидскомъ мѣстечкѣ Кой, недавно скончался принцъ Мурадъ-Али, 85-й сынъ персидскаго Шаха, Фети-Али, который имѣлъ 104 дѣтей, изъ коихъ еще въ живыхъ 39.

СВѢД. АМЕР. СОЕД. ШТАТЫ.

Въ Нью-Йоркскихъ газетахъ, отъ 30 Апрѣля сообщаютъ извѣстіе, что вся американская армія подъ начальствомъ генерала Скотта, приближается къ столицѣ Мексики. Мексиканцы хотѣли сначала оказывать сопротивленіе на такъ называемомъ *Puente nacional* (національномъ мосту), но оставили сію позицію и заняли другую при Халапѣ, гдѣ вѣрно произойдетъ важная битва. Слышно, что Сантана выступилъ туда, послѣ усмиренія столицы, рѣшившись вести самую упорную войну. Носятся слухи, требующіе подтвержденія, будто бы слишкомъ 2,000 американскихъ солдатъ заболѣло въ Веракрузѣ желтухою и кровавыми поносами. Замокъ Санъ-Жанъ д'Уллоа имѣли обратить въ лазаретъ. Генераль Тайлоръ остановился въ 4-хъ англійскихъ миляхъ передъ Монтереемъ, а генераль Вуль съ отрядомъ въ 5,000 чел. при Буэна-Вистѣ. Говорили, что мексиканскій генераль Уррей находится съ 2,000 чел. и съ корпусомъ артиллеріи при Линарестѣ. Городъ Алвараво перешелъ дѣйствительно, безъ всякаго сопротивленія въ руки Американцевъ. Коммодоръ Перри отправился со всемъ флотомъ изъ Вера-Круца, для овладѣнія всеми торговыми городами при мексиканскомъ заливѣ. Тлякотальпа, прекрасная гавань къ югу отъ Алвараво, была уже взята.

PERSYA.

Bagdad, 12 marca.

Według doniesień z Teheranu, ściągają się ciągle do tej stolicy bataliony piechoty i konnicy perskiej, i już kilka dywizji wojska wszelkiej broni jest zebranych. Do 21 marca będzie już tam zgromadzony cały korpus, do wyprawy wojennej przeznaczony. Zresztą za kilka już dni korpus stanowiący straż przednią, z 12 000 żołnierzy, wyruszy ku Korassan, pod dowództwem Hamzeh Mirzy, brata Szacha perskiego; drugi korpus, mający przy sobie ciężką artylerią, uda się wkrótce za tą przednią strażą. Nie wiadomo jeszcze, kto obejmie naczelne dowództwo nad całą tą wyprawą; utrzymują powszechnie, że sam Szach perski stanie na czele swego wojska. — Turkomani, od wschodniej strony Kaspijskiego morza osiadli, przedsięwzięli w przeszłym miesiącu ruch zaczepny. Te plemiona są też dla Persyi, czem Kurdowie dla Turcyi: ustawicznie burząc pokój, sprawiają Persyi ustawiczny kłopot. Wkrótce jednakże będą należycie skarceni, zdaje się bowiem nie wątpliwą rzeczą, że terazniejsza wyprawa wojenna przeciw nim jest wymierzona; być atoli może, że taż wyprawa posunie się dalej do Buchary i Chiwy, jeżeli Chanowie tych miast wzbraniłi się wydać jeńców perskich, których dotąd u siebie zatrzymują. Domysły, iż cel tej wojennej wyprawy wymierzony był bardziej na wschód, wynikły ztąd, iż niedawno przybyli do Teheranu trzej wysłańcy z kraju Afghanów, mianowicie jeden z Kabulu, drugi z Kandaharu, a trzeci z Heratu: atoli przybycie ich do stolicy zdaje się mieć na celu tylko kwestyą ściślejszego przymierza między Persją a państwami, które ich w deputacji wysłały. Z tem wszystkiem przybycie ich nabawiło niespokojności dyplomacyą tutejszą, która nawet zażądała od rządu perskiego objaśnień w tej mierze. Rząd perski zapewnił swych potężnych sprzymierzeńców, że niema bynajmniej na celu zmieniać stanu rzeczy w Azji środkowej, lecz idzie mu tylko o to, aby granice swoje od Turkestanu zabezpieczyć. I w samej rzeczy wszystko zdaje się mówić zatem, że nie inny jest cel tej wyprawy. Jednakże te okoliczności, równie jak i przydłuższe konferencye w Erzerum, wydały się angielskiemu Ambasadorowi w Teheranie tak ważną rzeczą, że postanowił odwlec wyjazd swój do Europy, dokąd na mocy pozwolenia swego rządu (od roku mu udzielonego) już się był wybierał.

— Dowiadujemy się z Persyi, że w miasteczku perskiem Khoi, umarł niedawno Xiaże Murad-Ali, 85 ty syn Szacha perskiego Fethi-Alego, który miał 104 dzieci, a z tych jeszcze żyje 39.

STANY-ZJEDNOCZONE AMERYKI PÓŁNOCNEJ.

Gazety New-Yorkskie z d. 30 kwietnia zawierają z Veracruz tę wiadomość, że cała Amerykańska armia, pod rozkazami Jenerala Scott, jest w pochodzie ku stolicy Meksyku. Meksykanie chcieli z początku stawiać opór natak zwanemu *Puente nacional* (moście narodowym), ale opuścili to stanowisko dla rozłożenia się pod Jalapa, gdzie podobno do ważnej przyjdzie rozprawy. Słychać, że Santa Anna wyruszył tam po uspokojeniu stolicy, z większym niż przedtem postanowieniem prowadzenia zaciętej wojny. Nie zaręczono pogłoski donoszą, że więcej niż 2,000 amerykańskich żołnierzy zachorowało w Veracruz na żółtaczkę i dysenteriją. Zamek San Juan d'Ulloa miano na szpital obrócić. Jenerał Taylor stał o 4 mil angielskie przed Monterey; Jenerał Wool w 5,000 ludzi pod Buena Vista. Mówiono, że Meksykański Jenerał Urrea stoi we 2,000 ludzi i z korpusem artylerji pod Linares. Miasto Alvarado wpadło istotnie, i to bez żadnego oporu, w ręce Amerykanów. Kommodor Perry popłynął z całą flotą z Veracruz dla zabrania wszystkich portowych miast przy zatoce Meksykańskiej; Tlakotalpa, piękny port na południe od Alvarado, był już wzięty.